

דברי שי"ח

ממרון שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

פשט על התורה

"ראה החלותי תת לפניך וגו'" (פ"ב פ' ל"א)

במ"ר כאן פ"א סכ"א, אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע לפי שלא נצטוו עכו"ם על השבת תאמר אם הם עושים אותה נושא להם פנים א"ל הקב"ה וכו' חייך אפילו עושים כל מצות שבתורה אני מפילן בפניכם וכו'. וצ"ע מה סלקא אדעת' דמשה שיהא להם זכות והלא אמר שם במדרש דגוי ששמר את השבת חייב מיתה מלה"ד למי שמכניס עצמו בין מלך ומטרוניתא שיושבין ומסיחין כך השבת שנאמר בה ביני ובין בני ישראל. וי"ל דמכאן ראייה למש"כ הבה"ל בס"ס ד"ש בד' המג"א דגר תושב שמקבל עליו ז' מצות ב"נ יכול לקבל עליו מתחילה עוד מצות וגם מצות שבת ומחוייב לקיימם ומש"כ התוס' ביבמות (מ"ח ב' בד"ה זה גר) דגם ג"ת אסור לשמור שבת זהו רק בסתם ג"ת שלא קיבל עליו אלא ז' מצות ב"נ אבל אם בתחילת קבלתו מקבל עליו לשמור שבת או שאר מצות מהני קבלתו וחייב לשמרם, ועל ג"ת בכה"ג שבתחילה קיבל עליו גם שמירת השבת שאל משה מהקב"ה תאמר אם הם עושים אותה נושא להם פנים.

(טעמא דקרא)

דרש על התורה

"וגם בני ענקים" (פ"א פ' כ"ה)

אלו בני עפרון (ת"י) וי"א אחימן ששי ותלמי (תד"ר פכ"ט ע"ש והיינו הך כדמבואר בתוספתא דת"י יהושע ט"ו) וי"א בתו קטנה של ענק ראו (מדרש פתרון תורה פ' שלח ומובא ג"כ בהדר זקנים ר"פ שלח) וי"א זה סיחון ועוג (בעה"ט ס"פ בראשית).

(למכסה עתיק)

על ההפטרות

"ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה" (ישעיה פ"א פ' כ"ז)

הנה הקב"ה הבטיח לציון שתפדה אבל לא הבטיח באיזה דור ולכן ציון במשפט תפדה דהיינו בדין עבור ההבטחה אבל ושביה מי ישוב יהי בצדקה כי ע"ז לא הבטיח.

(טעמא דקרא)

שו"ת בעניני הפרשה

ש. דברים ג' ב' פרש"י וז"ל, אל תירא אותו כו' אלא מתירא היה משה שלא תעמוד לו זכות ששימש לאברהם שנאמר ויבא הפליט והוא עוג עכ"ל, ולכאור' צ"ב מה נתיירא משה והרי כונת עוג הי' לרעה והיינו כדי שישא את שרה כדפירש"י בפ' לך י"ד י"ג וצ"ב.

ת. אף שכיון לרעה מ"מ למעשה עשה טובה.

(תשובות הגר"ח)

ש. "ותשבו ותבכו לפני ה' ולא שמע בקולכם ולא האזין אליכם", באור החיים הקדוש

מבאר ותשבו הכוונה ששבו בתשובה, צ"ב א"כ מדוע באמת הקב"ה לא האזין אליהם

וחז"ל אמרו שערי דמעות לא ננעלו.

ת. כבר נגזר הגזירה וזה הי' כפרה.

(אשיחה)

גליון זה יוצא לע"נ

הר"ר שמואל דוד הכהן זצ"ל

ראב"ד דק"ק חוסט יצ"ו

מח"ס שו"ת שרגא בטהרה וש"ס
שנפטר לב"ע ו' אב תרצ"ג

דבר העורך

כתב המ"ב (סי' תקנ"א ס"ק ק"ג) "ובכונת האר"י כתב שיתאבל בימים ההם אחר חצי היום ויבכה כמו חצי שעה". וסיפר רבינו שליט"א כי שמע מאביו מרן בעל הקהילות יעקב זיע"א, שסיפר על עצמו שזוכר בישיבת נובהרדוק בחו"ל, היו הבחורים יושבים כל יום אחרי חצות ומקיימים דברי האריז"ל כפשוטו, שיושבים ואומרים תיקון חצות ומיצרים על החורבן, והוסיף רבינו שליט"א: כי בימינו אין ליחיד לנהוג כן ברבים כו' נראה הדבר משונה היות ובישיבות בימינו לא תיקנו לנהוג כן, אבל מי שרוצה לקיים לעצמו דברי המ"ב בשם האר"י ודאי תבוא עליו ברכה.

ואגב נביא מה ששמענו עדות נאמנה מאחד מנכדי רבינו שליט"א, שלפני שבוע הגיע בסדר לימוד הש"ס שלו למסכת מועד קטן, ומשהגיע לפרק ג' אף שלא היה בסדר הלימוד לגמור כולו מכל מקום נזדרז ולא נתן תנומה לעיניו עד שגמר כל מסכת מועד קטן, משנשאל על כך מה ראה להזדרז ללמוד גם מה שלפי הסדר שייך למחר, השיב כי מצנינו בחז"ל (מגילה ל"א א') אין מפסיקין בקללות, ולכן מקפיד שלא להפסיק בלימוד פרק ג' של מועד קטן, שהוא הלכות אבילות וזה אותו העניין, ולא ראוי להפסיק בענינים של פורענות.

ונזכה שיקיים בנו מאמר חז"ל: "כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בבניה".

ונסיים בדברי רבינו שליט"א בהקדמה לספרו "דרך חכמה" וז"ל: "ויזכנו לראות בית הבחירה בבנינו". בב"א.

בכרכת שבת 1808
צחק צולטער

יצא לאור חוברת

"דברי שי"ח"

במשנתם של רבותינו

סרן הגר"ש

אלישיב דצוק"ל

ולחבטל"ח חתנו הגדול

סרן הגר"ח

קניבסקי שליט"א

ניתן לקבל את החוברת במייל

0573145900@okmail.co.il

או אצל: משפחת גולדשטוף

יהודה הנשיא 52

בני ברק

פסקי הלכות בענין זכר לחורבן

- אולם שמחות אע"פ שהוא מקום ציבורי מ"מ כיון שהוא שייך לאדם פרטי צריך לעשות שם אמה על אמה.
- מי שבונה דירה ע"ד להשכיר לגוי יתכן שפטור מלעשות אמה על אמה.
- מרן הסטייפלר זצוק"ל כשנסע לכותל נהג לעצום עיניו מהכניסה לעיר העתיקה עד שמגיע לכותל, כדי שלא יצטרך לקרוע פעמיים ואמר רבינו שגם הוא נהג כך וטעמו כדי שלא יצטרך לקרוע פעמים.
- לא מועיל להקנות בגדו לאחרים כדי להיפטר מקריעה כיון שאין חבירו מקפיד שיקרע את אותו בגד. ואפילו שחברו יגיד שהוא מקפיד עליו שלא יקבע אל"ז כלום דאנן סהדי שלא מקפיד כי ודאי רוצה שיקיימו את ההלכה.
- מחיובי הקריעה הוא שמי שיש לו בגד יקרע אבל אין דין ללבוש בגד בשביל לקרוע שאפי' אם יש בגדים שלו לפניו אינו חייב ללבושם בשביל לקרוע.
- ואף אם יפקיר בפני שלשה לא נפטר מקריעה שהרי אין דין שיהיה בגד שלו בשביל לקרוע דהרי גם בגד שאול קורעים בו וא"כ כיון שיש עליו בגד שמותר לו לקרועו צריך לקרוע.
- אחרי שעושים קריעה בבגד, אין צריך להישאר לבוש בבגד, אלא יכול תיכף להוריד הבגד. וכן נוהג רבינו שליט"א.
(תורת המועדים על שונה הלכות)

שו"ת בענין זכר לחורבן

- ש. במ"ב סי' תקס"א ס"ק ד' הרואה ירושלים בחורבנה יש שכתבו שמסתברא שיום שרואה אדם תחילה ירושלים בחורבנה שיאסר אותו היום בבשר ויין. צ"ב איך צריך לנהוג בן חו"ל שהגיע לארץ ישראל ורואה פעם ראשונה מקום המקדש וירושלים בחורבן.
- ת. יתכן.
- ש. במנהג לשייר אמה ללא צבע מול פתח הבית כאשר אין אפשרות מול פתח הבית האם אפשר בתקרת הבית.
- ת. לא, רק בצד אחר.
(אשיחה)

פסקי הלכות לתשעה באב

- יין של הבדלה במוצ"ש חזון, נוהגין לתת לתינוק לשתות, ואם יש רק תינוק שהגיע לגיל שיודע להתאבל על ירושלים אעפ"כ עדיף שיתנו לו, ולא ישתה בעצמו.
- כששותים הכוס יין במוצ"ש חזון, אין צריך להקפיד לשתות רביעית בצמצום אלא יכול לשתות כל מה שבכוס.
- רבינו נוהג בת"ב לומר בקריאת שמע שעל המיטה רק פרשת שמע, בידך והמפיל.
- מה שעומדים באלי ציון אמר רבינו שהוא משום כבוד הקינה ואינו חיוב גמור.
- מי שלא נוהג כל השנה לומר פרשת איזהו מקומן לא יאמרו קודם מנחה.
- יש לזהר שמיד שהגיע זמן מנחה שהוא זמן הנחת תפילין, לא יעשה שום מלאכה שאסור לעשות לפני מנחה וכן לא ילך לישון, אא"כ ימנה שומר.
- הפסוקים שאומרים בשעת הנחת תפילין אפשר לומר.
- רבינו אמר שא"צ להחמיר בעשיית מלאכה מחשש שיסיח דעתו מהאבלות.
- דברים שאסרו בט' הימים אסור עד חצות (למחרת ת"ב).

(תורת המועדים על שונה הלכות)

שו"ת בעניני תשעה באב

- ש. האם מותר לומר תהילים בתשעה באב.
- ת. החזון איש התיר לנשים.
- ש. מי שהוא אבל רח"ל וכן בתשעה באב, האם יאמר היה"ר קודם שנכנסים לבית המדרש.
- ת. יאמר.
- ש. במוצ"ש חזון, האם יש ענין שכמה שפחות אנשים יעשו הבדלה, וכגון שבעה"ב אחד יוציא כמה משפחות בהבדלה, כדי שלא יהיה בעיה בשתיית הכוס יין מהבדלה.
- ת. לא שמענו קפידא.
- ש. בסעודה מפסקת שבערב תשעה באב האם יש לומר על נהרות בבל או שיר המעלות מאחר והוא זמן שאין אומרים בו תחנון [וכמ"ש השו"ע בסי' תקנ"ב סעי' י"ב].
- ת. על נהרות. [וביאר רבינו דאף שזה זמן שאין אומרים בו תחנון מ"מ מזמור זה שייך טפי לת"ב שהרי זהו כל ענין אמירתו להזכיר את חורבן ביהמ"ק, ואף שלענין ת"ב נתבאר שלא יאמר כלום כיון שאסור ללמוד בת"ב, ובערב ת"ב הרי ג"כ אין ללמוד בדברים האסורים בת"ב וכמ"ש הרמ"א בסי' תקנ"ג סעי' ב' מ"מ זה אינו אלא מנהג בעלמא דמעיקר הדין אין איסור רק בת"ב עצמו ולצורך מתירים, וסיפר רבינו שבלומדו בפ"ת אצל הג"ר אלי' דושניצר זצוק"ל שמע ממנו שהחפץ חיים הי' תולה בשיבתו פתק בכל שנה בערב ת"ב שמי שקשה לו ללמוד דברים המותרים יכול להקל ללמוד בערב ת"ב דברים האסורים (ללמוד בת"ב) עד הלילה].
- (דעת נוטה ה"א)
- ש. בתרגום לאיכה איתא אמר ירמיהו נביא וכהנא רבה וכו' וצ"ע היכן מצאנו שהיה כ"ג ואדרבה במלכים ד' כ"ה י"ח איתא ששריה היה אז כה"ג (כן העיר בס' דמעת המלך על איכה).
- ת. ראוי לכה"ג (ושמא מילא מקומו פעם).

(שו"ת לבנימין אמר)

ניתן לשלוח בקשה להצטרפות קבועה במייל: 0573145900@okmail.co.il או בפקס: 077-2092005
נשמח לקבל עובדות מרבינו שליט"א (ממקור ראשון בלבד) וכן מכתבים עם תשובות כדי שנוכל לפרסמם ולזכות את הרבים.
הערות והארות יתקבלו בכרכה 057-3145900 ניתן להנציח לע"נ לרפואה ולהצלחה